

Draamakokonaisuus 4

Teema: Dialogin puute johtaa kahtiajakoon

Täällä Pohjantähden alla 2011 -näytelmässä ohjaajat yrittävät löytää dialogia maailmassa ja toistensa kanssa, mutta epäonnistuvat ja ajautuvat riitaan. Myös kirjasarja kertoo nimenomaan siitä, miten vaikeaa dialogi meille suomalaisille on.

Tämän draamakokonaisuuden tarkoitus on lähteä miettimään mitä dialogi on, miksi se on niin vaikeaa ja yrittää ymmärtää syitä miksi ohjaajatkaan eivät pystyneet välttämään konfliktia.

Dialogin taitoihin liittyy kyky käsitellä omia tunteita, kyky kuunnella toista, kyky puhua itse ja kyky nähdä taustalla vaikuttavia voimia. Lisäksi dialogi edellyttää arvostusta toista kohtaan ja arvostus syntyy kyvystä tarkastella asiaa toisten näkökulmista ja hyväksyä toisen mielipiteet subjektiivisesti tosina. Draamakokonaisuudessa käsitellään asioita näitä taitoja harjoittamalla ja tarkastelemalla.

1. LÄMMITTELYT

Jaetaan osallistujat pienryhmiin joissa saa hetken keskustella esityksestä ja sen aiheuttamista tunteista. Jäikö esimerkiksi jokin kohta erityisesti mieleen? Jokainen tekee ”koneen” esityksestä niin että kukin toistaa jotakin yhtä ääntä ja liikettä. Koneen eri osien olisi hyvä olla jotenkin yhteydessä toisiinsa.

Tavoite: Lämmitellä osallistujia draamatyöskentelyyn.

2. EPÄASSOSIAATIOPELI

Osallistujat muodostava kaksi joukkuetta, jotka asettuvat jonoon. Jonon ensimmäiset asettuvat vastakkain ja sanovat vuorotellen sanoja, jotka eivät liity toisiinsa eli EI assosioiden siitä, mitä edellisestä sanasta tulee mieleen vaan jotakin joka ei liity sanaan ollenkaan. Jos sanat ovat liian lähellä toisiaan, tippuu jonosta viimeiseksi ja vastakkainen puoli saa pisteen. Jonon seuraava astuu vuoroon.

Tavoite: Kuuntelun harjoittaminen, manipulaation tutkiminen. On yllättävän vaikea yrittää keksiä sanoja jotka eivät liity toisiinsa. Tämä on myös osa lämmittelyä.

3. JOO, JA...

Valitaan itselle pari, toinen on A ja toinen B. Aletaan tehdä parin kanssa improvisaatiota niin, että A kieltää koko ajan kaiken mitä B ehdottaa tai sanoo keksimällä erilaisia syitä.

Esim. B ehdottaa: Haluaisitko lähteä rannalle?

A vastaa: En, koska siellä on liian aurinkoista.

Jatketaan hetki ja vaihdetaan rooleja.

Seuraavaksi A vastaa kaikkeen myöntävästi mitä B ehdottaa ja ehdottaa aina vuorostaan jotakin.

Esim. B ehdottaa: Haluaisitko lähteä rannalle?

A vastaa: Joo, ja käydäänkö ostamassa jäätelöt sitä ennen?

B vastaa: Joo, ja ostetaanko oikein kunnan pikniktarpeet mukaan?

Tilassa voi liikkua ja samalla näytellä sitä mitä on tekemässä. Harjoitteen jälkeen puhutaan ensin parin kanssa miltä tuntui ja puretaan myös yhteisesti kokemuksia.

Tavoite: Improvisaation tavoitteena on harjoitella hyväksymään toisen mielipide ja harjoittaa kykyä vastaanottaa toisen ehdotuksia. Harjoituksen aikana huomaa miten vaikea tilannetta on jatkaa jos toinen jatkuvasti vastaa kielteisesti.

4. KUUNTELU

Jokainen osallistuja miettii jonkin hetken jolloin on kokenut tulleensa kohdelluksi epäreilusti. Jaetaan osallistujat kolmen hengen ryhmiin ja kerrotaan omat kokemukset toisille.

5. TARINOITA EPÄREILUUDESTA

Kolmen hengen ryhmä valitsee tarinoista yhden, jota jatkotyöstetään. Ryhmän tehtävänä on esittää tarina niin, että asetutaan vastapuolen asemaan ja kerrotaan tarina hänen näkökulmastaan. Tarinankertoja esittää vastapuolta ja joku muu ryhmäläisistä tarinan kertojaa.

Tavoite: Harjoitteen tavoitteena on konkreettisesti asettua toisen ihmisen asemaan ja miettiä epäreilulta tuntunutta tilannetta toiselta kannalta. Joskus voi olla vaikea asettua näkemään vastapuolen asemaan ja ymmärtää miksi toinen toimii niin. Tämä harjoitus saattaa avata tilannetta enemmän.

6. ASETUTAAN OHJAAJIEN ASEMAAN

Keskustellaan hetki yhdessä:

Missä kohtaa näytelmää dialogi loppui naisohjaajan kohdalla?

Missä kohtaa näytelmää dialogi loppui miesohjaajan kohdalla?

Pienryhmät saavat hetken aikaa miettiä keskenään ja valitsevat jonkun kohdan josta tekevät patsaskuvan (still-kuvan). Kuvat esitetään muille. Ohjaaja voi laittaa patsaskuvan liikkeelle kosketuksesta.

Lopuksi ohjaaja voi vielä kysyä mitä Pohjantähden ohjaajien olisi pitänyt tehdä toisin jotta dialogi ei olisi katkennut.

7. LOPPUPIIRI

Keskustellaan yhdessä koetusta.

Keskustelu kysymyksiä: voiko kahtiajako enää syntyä Suomessa, käydäänkö asioista nyt tarpeeksi keskustelua? Kenen pitäisi käydä keskustelua? Käymmekö me esimerkiksi omassa luokassamme tarpeeksi keskustelua?

8. KUTSUN VIEREENI

Mennään yhteiseen piiriin. Satunnaisessa järjestyksessä kuka tahansa voi kutsua jonkun piiristä viereensä vasemmalle puolelle, esimerkiksi ”kutsun viereeni Maijan koska Maija kertoi hienon epäreiluustarinan”.

Tavoite: Tarkoitus on sanoa toisesta positiivisia asioita ja ne voivat liittyä draamatyöskentelyssä tehtyihin huomioihin. Ohjaajan kannattaa pitää huolta että kaikki kutsutaan ainakin kerran jonkun viereen.